

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 72 (5)

Izdan 1 aprila 1933.

PATENTNI SPIS BR. 9901

Akciová společnost dříve Škodovy závody v Plzni, Praha, Č. S. R.

Uredjenje delimičnih odn. pojedinačnih naboja terajućeg sretstva u čauri zrna.

Prijava od 25 jula 1930.

Važi od 1 avgusta 1932.

Traženo pravo prvenstva od 29 marta 1930 (Č. S. R.).

Predmet ovoga pronalaska je takvo uređenje delimičnih odn. pojedinačnih naboja terajućeg sredstva u čaurama za zrna kojim se omogućava prenošenje paljenja na sve pojedinačne naboje od jedanput. Pojedinačni naboji su se već i ranije upotrebljavali kod haubica i merzera, dok su se kod topova upotrebljavali samo jedinstveni naboji od jednog dela. U novije vreme se ograničila upotreba jednog jednog naboja samo na topove za naručite svrhe, kao n. pr. na topove za odbranu od letilica ili t. sl., dakle na topove velikog učina odn. dejstva, kod kojih se želi postići malo trajanje letenja zrna ili razanjanje (gotovo horizontalna) putanja zrna ili t. sl., dok se kod ostalih vrsta topova upotrebljavaju pojedinačni naboji, da bi se moglo gadati sa raznim početnim brzinama. Za ovo ima raznih razloga n. pr. potreba strme putanje letenja zrna za razaranje horizontalnih zaklona, rovova i t. sl. ili mogućnost gadanja sakrivenih položaja kao i mogućnost prebacivanja preko smetnji pri gadanju, ili štednja topovske cevi gadanjem sa malim nabojem baruta u cilju smanjenja abanja cevi itd.

Naleganje pojedinačnih naboja u čauri metka vršeno je dosada na način kako se to vidi na sl. 1., gde su se pojedinačni naboji 1, 2, 3, 4 ušiveni u kružne ili prstenaste ke-se, koje su potom naslagane jedna na drugu u čauri metka 5. U tome slučaju se pak ne pale od jedanput svi pojedinačni naboji pomoću upaljačkog vrtnja 6, nego postepeno počinjući ozdo pa na više, pri čemu je baš stoga paljenje naboja nepotpuni-

nije, u koliko je upaljački naboj upaljačkog vrtnja 6 manji. Postepeno paljenje dovoljno odgovara još pri normalnim temperaturama baruta od plus 8° do plus 25°C, ali je potpuno ne odgovarajuće na nižim temperaturama a naročito na niskim temperaturama. To je uzrok što se na nižim temperaturama odn. ispod nule palim temperaturama baruta pokazuju velike razlike odn. kolebanja u početnim brzinama i u pritisku sagorevanja, koja imaju razumljivo je i veliki uticaj i na daljinu gadanja odn. na domet zrna. Uticaj niskih temperatura na nenormalno velika kolebanja početnih brzina i pritisaka naročito se pokazuje kod postepenog paljenja pojedinačnih naboja, kada su donji naboji od sitnozrnog a gornji naboji od krupnozrnog baruta.

Pronađenim postupkom se tada uklanjaju ti nedostaci odn. nepravilnosti, kada se ma iz kakvoga razloga ne može da upotrebi brizantan barut, ili kada se ne može da upotrebi kakva povoljnija okolnost za sagorevanje.

Primer ispravnog naleganja pojedinačnih naboja predstavljen je na sl. 2. Svi naboji 7, 8, 9, 10 smešteni su ovde istina jedan iznad drugog u čauri metka 5 ali tako da se svi istovremeno pale upaljačkim vrtnjem 11, koji prolazi kroz sve pojedinačne naboje. Ovde nije potrebno postići naročito intenzivno paljenje, jer je glavni zahtev samo istovremeno i trenutno paljenje svih naboja.

Drugi način naleganja pojedinačnih na-

boja, koji omogućava istovremeno paljenje svih naboja, predstavljen je na slikama 3 do 6. Ovde nisu naboji 12, 13, 14, 15 stavljani jedan na drugi u čauri metka 5, nego su poredani jedan pored drugog i to tako, da oni bivaju smešteni ili oko upaljačkog vrtnja 6 (sl. 3 i 4) ili iznad upaljačkog vrtnja 16 (sl. 5 i 6).

Dugački upaljački vrtnj 11, koji prema sl. 2 prolazi kroz sve pojedinačne naboje, može biti zamenjen spojnom cevlju, koja omogućava prenos paljenja na sve pojedinačne naboje odjednom. Može se upotrebiti i drugi proizvoljni poznati način brzog prenošenja n. pr. upaljačkim gajtanom ili slobodnim međuprostorom 17 odn. 18 ostavljenim između naboja ili t. sl., kojim se izaziva istovremeno paljenje svih pojedinačnih naboja odjednom. U tom slučaju mogu pojedinačni naboji biti po volji smešteni jedan pored drugog ili jedan nad drugim odn. u kombinaciji jedan pored drugoga i jedan iznad drugoga.

Pronađenim postupkom za smeštaj i naganje pojedinačnih naboja u čauri metka, kojim se omogućava istovremeno paljenje svih pojedinačnih naboja i koji se sastoji u celishodnom smeštanju i podeli naboja oko ili iznad upaljačkog vrtnja, postiže se ravnomerno sagorevanje pojedinačnih naboja, što se ispoljava pravilnim tokom sagorevanja i na najnižim tempe-

raturama baruta, bez obzira na to, da li su pojedinačni naboji od baruta razne krupnoće ili vrste.

Patentni zahtevi:

1. Uređenje delimičnih odn. pojedinačnih naboja terajućeg sredstva odn. baruta u čaurama za metke, naznačeno time, što se u dugačkim kesama ili svežnjevima odn. snopovima smešteni pojedinačni naboji (12, 13, 14, 15) postavljaju u čauri metka (5) u pravcu njene podužne ose jedan do drugoga i oko upaljačkog vrtnja.

2. Uređenje po zahtevu 1, naznačeno time, što su pojedini u dugačkim kesama ili svežnjevima odn. snopovima ležeći pojedinačni naboji (12, 13, 14, 15) smešteni tako jedan pored drugoga, da se donji delovi kesu nalaze iznad upaljačkog vrtnja (16, sl. 5).

3. Uređenje po zahtevima 1 i 2, naznačeno time, što se za istovremeno paljenje svih pojedinačnih naboja smeštenih u čauri metka ili jedan do drugoga ili jedan iznad drugoga predviđa slobodni prostor (17 ili 18), ili upaljački gajtan koji prolazi kroz ovaj prostor, ili izbušena cev, koja uspunjava slobodni prostor ili druga kakva poznata sprava za brzo prenošenje plamena.

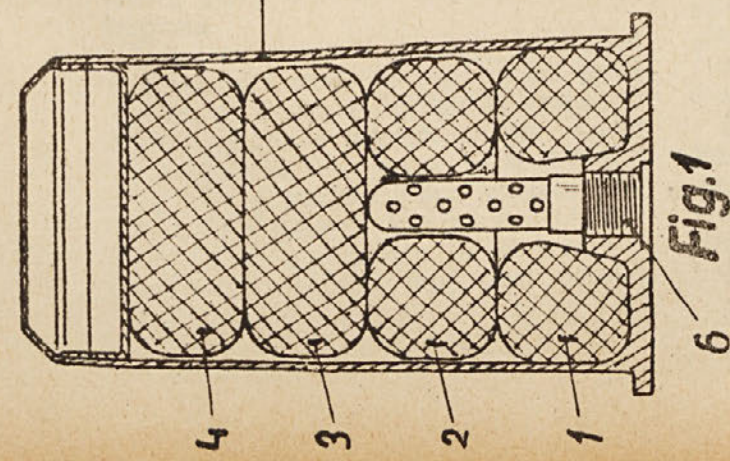

Fig. 1

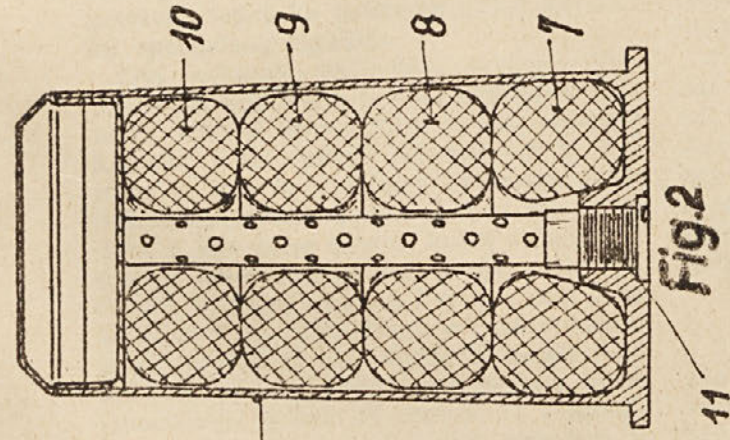

Fig. 2

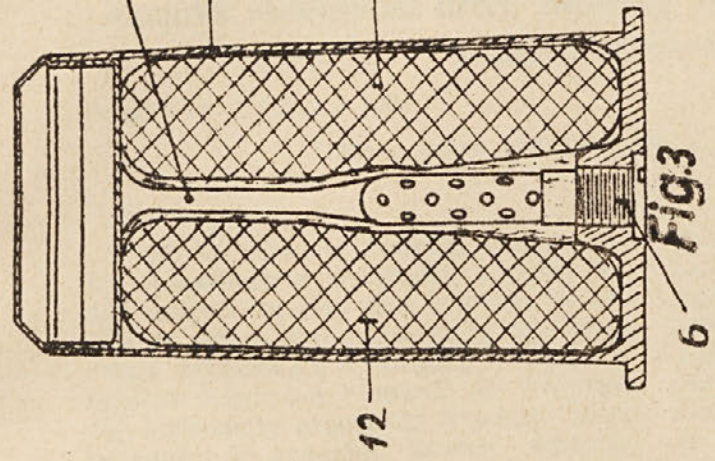

Fig. 3

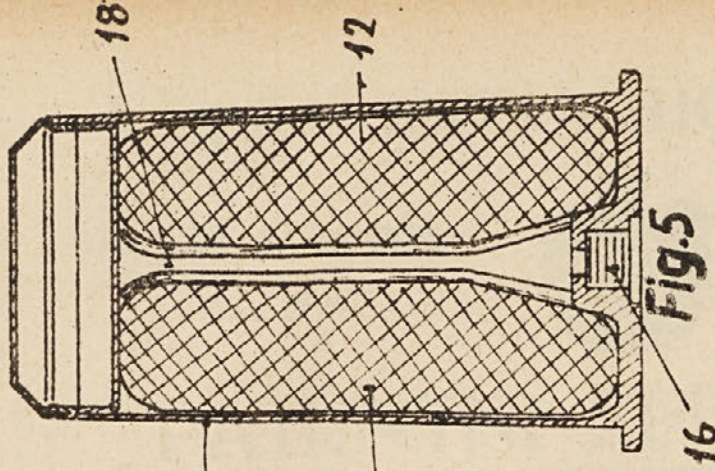

Fig. 5

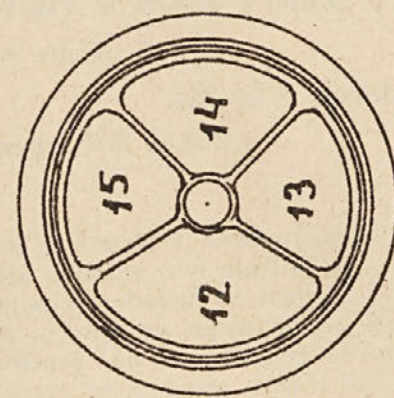

Fig. 4

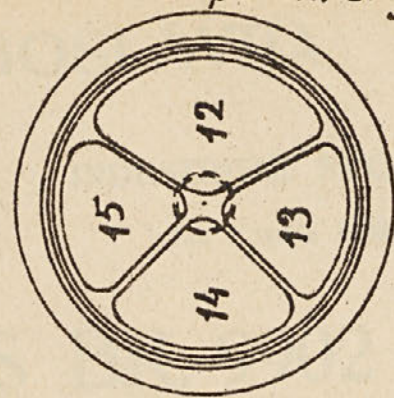

Fig. 6

